

Beeldvorming 1e Begrotingswijziging 2022 & Slotwijziging 2021

Inhoudelijke en technische toelichting
Manus Twisk (teammanager Financiën)

Agenda / vooraf

- Presentatie heeft als doel:
 1. Inzicht bieden in het financieel beeld bij:
 - 1^e Begrotingswijziging 2022 → komend jaar
 - Slotwijziging 2021 → lopend jaar
 2. Inhoudelijke toelichting op de intensiveringen (1^e BW 2022)
 3. Technische toelichting bij de grootste afwijkingen (SW 2021)
 4. Beantwoording van technische vragen
 5. Sheets (29#) zijn vooral bedoeld als hand-out

1e Begrotingswijziging 2022

Situatie na aangenomen amendementen

- Aangenomen amendementen bij de Begroting 2022-2025:
 - A2021-035: Posten uit de begroting eerst on hold tot 1e BW 2022
 - A2021-038: Bezuinigingen Beleidsaccenten uit Begroting 2021 terugdraaien voor 2022 (incidenteel)

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Meerjarig structureel begrotingssaldo vóór amendementen	337	-1.514	-2.042	-3.155
Amendement A2021-035: Posten uit de begroting eerst on hold tot 1e BW	716	658	558	558
Terugdraaien intensiveringen	1.797	1.797	1.797	1.797
Terugdraaien ombuigingen	-1.081	-1.139	-1.239	-1.239
Amendement A2021-038: Bezuinigingen Beleidsaccenten uit begroting voor 2022	-255	0	0	0
Meerjarig structureel begrotingssaldo na amendementen	798	-856	-1.484	-2.597

- Structureel overschot in 2022 neemt fors toe (onverdeeld budget)
- NB Structureel overschot 'bevat' nog € 600.000 aan dekking voor groei

Nieuwe elementen met effect op Begroting 2022-2025

- Relatie met aangenomen motie M2021-044: ‘Nadere uitwerking nodig intensiveringen budgetten voor groei en ambities’
→ intensiveringen vergden betere toelichting
- Nieuwe informatie beschikbaar over de landelijke CAO 2021 en 2022 voor gemeenteambtenaren
→ hogere indexering (3,9%) dan geraamd (2%)
- Effecten Septembercirculaire 2021 die niet konden worden verwerkt in de Begroting 2022-2025
→ meer structureel budget door landelijke compensatie kosten jeugdzorg
- Drie redenen om snel met 1^e Begrotingswijziging 2022 te komen

Intensivering 1: veilige informatievoorziening, proactieve digitale dienstverlening en basisregistraties (1)

Om gemeentelijke taken goed uit te voeren is het noodzakelijk dat processen en systemen op orde zijn en de gemeente veilig met informatie om gaat

- **Doel:** de gemeentelijke organisatie moet een beschikbare, veilige en stabiele informatievoorziening en automatisering garanderen ten behoeve van de dienstverlening
- **Inzet:** personele capaciteit voor technische ontwikkeling en capaciteit ter ondersteuning aan de domeinen. De benodigde formatie betreft het team Informatievoorziening & Digitalisering (team I&D)
- **Middelen:** noodzakelijke uitbreiding van 11,18 fte en ontwikkeling om van volwassenheidsniveau 'ad hoc' naar 'in control' te komen (scenario 3, onontkoombaar). Het benodigde bedrag bedraagt € 800.000 structureel

Intensivering 1: veilige informatievoorziening, proactieve digitale dienstverlening en basisregistraties (2)

Drie scenario's:

- 1) Noodzakelijke opgave → alle ambities realiseren, passend bij een toekomstbestendige organisatie
Nodig: 21,57 fte- 25,07 fte in stappen structureel
- 2) Organische groei → op langere termijn (minder steil dan scenario 1) realiseren van alle ambities
Nodig 11,18 fte - 23,57 fte in stappen structureel
- 3) Onontkoombaar → noodzakelijk uitbreiding en doorontwikkeling van 'ad hoc' naar 'in control'
Nodig 11,18 fte structureel

Intensivering 1: veilige informatievoorziening, proactieve digitale dienstverlening en basisregistraties (3)

Nu de keuze voor scenario 3 om kwetsbaarheden te voorkomen en aan wettelijke vereisten te kunnen voldoen:

- Governance en realisatie: project portfolio manager (noodzakelijk voor de integrale planning en afstemming van de diverse projecten)
- Wijziging en vernieuwing: informatiemanager, procesanalist en adviseur Business Intelligence (noodzakelijk voor een betrouwbare en veilige informatievoorziening)
- Beheer: service en problem manager, werkplekondersteuner, contractmanager/ ICT regisseur (noodzakelijk om de interne dienstverlening te verbeteren)
- Informatiebeheer (DIV): informatiebeheerder (noodzakelijk om aan de vereisten van de Archiefwet te kunnen blijven voldoen)
- GEO-informatie: sr. adviseur, informatiespecialist, beheerders basisregistraties, landmeter (noodzakelijk voor de vereisten vanuit de (nieuwe) Omgevingswet en (bestaande) BAG Basisregistratie Adressen en Gebouwen))

Intensivering 2: transitie naar volwaardige inzet strategische opgaven en betrouwbare ondersteuning (1)

Lansingerland groeit en ook de strategische opgaven en bestuurlijke ambities nemen toe

- **Doel:** we willen bereiken dat onze gemeente zich verder ontwikkelt naar een toekomstbestendige organisatie, die in staat is de opgaven het hoofd te bieden en betrouwbare ondersteuning waarborgt
- **Inzet:** we investeren in onze capaciteit voor strategische samenlevingsopgaven, veiligheid, inkoop, toezicht (op vastgoed), het landschapsbeheer, juridisch advies en de control-positie
- **Middelen:** uitbreiding van ca. 7 fte verspreid over verschillende beleidsterreinen. Het totaal benodigde bedrag bedraagt € 647.000 structureel

Intensivering 2: transitie naar volwaardige inzet strategische opgaven en betrouwbare ondersteuning (2)

Nodig is de uitbreiding van structurele capaciteit, bij Maatschappelijke Opgaven:

- Strategisch adviseurs (nodig voor de Samenlevingsvisie en beleidsopgaven gericht op leefbaarheid en veiligheid van bewoners en voor mensen met achterstanden op gebied van huisvesting, inkomen, opleiding, gezondheid, etc.)
- Adviseur Veiligheid (noodzakelijk voor onder meer uitvoering cameratoezicht)
- Adviseur Inkoop (noodzakelijk omdat de (complexe) inkoop van jeugdhulp van de regio naar de gemeente verschuift)

bij overige onderdelen:

- Toezichthouder exploitatie vastgoedprojecten (capaciteit werd voornamelijk ingehuurd hetgeen dure oplossing is)
- Adviseur Landschapsbeheer (nodig voor onder meer de groen-blauwe visie)
- Businesscontroller (noodzakelijk voor onder meer projectcontrol)
- Juridisch inkoop expertise (noodzakelijk voor complexe Europese aanbestedingen)

Intensivering 3: versnellen transformatie Jeugd (1)

We intensiveren onze veranderopgave jeugdhulp, waarmee we afgelopen jaren al werkten, in lijn met de door het Rijk aangekondigde hervormingsagenda

- **Doel:** oplossen van knelpunten in de jeugdhulpketen en meewerken aan de hervormingsagenda → verbetering van de jeugdhulp en een financieel beheersbaar en duurzaam jeugdstelsel
- **Inzet/middelen:** verlichten van wachtlijstproblematiek en versterken van beweging naar zoveel mogelijk lichte of informele hulp en preventie.

Voorstel om het extra geld van het Rijk € 350.000 in te zetten op:

1. het verlichten van bestaande wachtlijstproblematiek in de jeugdhulpketen:

Bijv. herstelgerichte overbruggingszorg en coaching voor kinderen op de wachtlijst

2. het versterken van de beweging van zware gespecialiseerde hulp naar lichte of informele hulp en preventie:

Bijv. inzet van vrijwillige steunouders en casusregie

Intensivering 3: versnellen transformatie Jeugd (2)

Nodig is structureel budget omdat eenmalige bijdragen geen langdurig effect sorteren, namelijk voor:

1. het verlichten van bestaande wachtlijstproblematiek in de jeugdhulpketen:

- herstelgerichte overbruggingszorg: alternatieve specialistische hulp waarbij zoveel mogelijk op herstel wordt ingezet
- Coaching, voor kinderen op wachtlijst
- initiatieven om wachtlijstproblematiek verder te verlichten

2. het versterken van de beweging van zware gespecialiseerde hulp naar lichte of informele hulp en preventie:

- Vrijwillige steunouders voor het ontlasten van gezinnen met zorgvragen
- Casusregie: versterken van de beweging van zware gespecialiseerde hulp naar zoveel mogelijk lichte of informele hulp en preventie

Bijstelling indexatie loonkosten

- Autonome ontwikkeling die we in onze begroting verwerken, conform de aanbevelingen van de financieel toezichthouder (PZH)
- In de Begroting 2022-2025 zijn we uitgegaan van 2% indexatie
- Principe akkoord tussen de werkgevers en vakbonden over een nieuwe CAO
→ 3,9% loonindexatie vanaf 1 april 2022
- Structureel effect → te verwerken in 1^e BW 2022
- Bijstelling indexatie van 2% naar 3,9% betekent: € 542.000 in 2022 en € 722.000 vanaf 2023
- Indexatie loonkosten n.a.v. intensiveringen: € 50.000 in 2022 en € 56.000 vanaf 2023
- Accres Gemeentefonds is bedoeld voor dit soort structurele autonome uitgaven

Inzake CAO nog relevant

- Nieuwe CAO is een principe akkoord
→ pas definitief na ledenraadplegingen en bekrachtiging door de afzonderlijke besturen; op zijn vroegst op 27 januari 2022 (vergadering VNG-bestuur)
- Nieuwe CAO voorziet in stijging van 1,5% per 1 december 2021 en éénmalige tegemoetkoming van € 1.200 per medewerker in 2021
→ Te verwerken in Jaarrekening 2021
- Thuiswerkvergoeding van € 2 netto per medewerker (financiële effect nog onduidelijk)
→ Te verwerken in Zomerrapportage 2022
- Verhoging minimumloon naar € 14 per uur → zeer beperkt of geen effect

Financieel effect 1e Begrotingswijziging 2022

- Dekking van de 1^e Begrotingswijziging 2022: vrij besteedbare ruimte vanuit de Septembercirculaire 2021

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Meerjarig structureel begrotingssaldo na amendementen (A)	798	-856	-1.484	-2.597
Vrij te besteden vanuit Septembercirculaire 2021 (B)	2.650	1.319	757	809
Veilige informatievoorziening, proactieve digitale dienstverlening en basisregistraties	-800	-800	-800	-800
Transitie naar volwaardige inzet en betrouwbare ondersteuning	-647	-647	-647	-647
Versnellen transformatie Jeugd	-350	-350	-350	-350
Bijstelling indexatie loonkosten CAO (3,9% vanaf april 2022, i.p.v. 2%)	-542	-722	-722	-722
Indexatie loonkosten als gevolg van voorgestelde intensiveringen	-50	-56	-56	-56
Effect intensiveringen en indexatie loonkosten (C)	-2.389	-2.575	-2.575	-2.575
Effect intensiveringen en indexatie, incl. septembercirculaire (D = B+C)	261	-1.256	-1.818	-1.766
Bijgesteld meerjarig structureel begrotingssaldo (E = A + D)	1.059	-2.112	-3.302	-4.363

- Fors structureel overschot in 2022; voor latere jaren zijn ombuigingen nodig (formatiedossier)
- NB In het begrotingssaldo (regel E) is dekking van € 600.000 verwerkt

Slotwijziging 2021

Doel en informatiewaarde Slotwijziging 2021 (1)

- Na zomerrapportage de laatste tussentijdse afwijkingenrapportage over 2021
→ geeft inzicht in begrotingsuitvoering (realisaties tot 1 oktober) in lopende jaar
- Laatste actualisatie van de Begroting 2021 op basis van de financiële en beleidsmatige afwijkingen tot nu bekend
→ minimaliseren van afwijkingen tussen vastgestelde begroting en jaarrekening
- Conform afspraak in Financiële Verordening
→ toelichten afwijkingen indien > € 100.000. Lagere afwijkingen alleen toegelicht indien bestuurlijk relevant
- Verwerking van budgetoverhevelingen
→ doorschuiven van nog niet bestede incidentele budgetten waar bestedingsdoel al van vastligt of verplichtingen tegenover staan

Doel en informatiewaarde Slotwijziging 2021 (2)

- Verwerking van technische en beleidsarme mutaties: voorkomen van onnodig belasting van de jaarrekening
- Inzake de investeringen bevat Slotwijziging 2021 overzichten van:
 - (1) de afwijkingen op de gevoteerde investeringen
 - (2) alle lopende investeringen tov bij Zomerrapportage 2021 vastgestelde MIP
 - (3) het verloop van de investeringen per beleidsveld→ Komt tegemoet aan nadrukkelijke wens van de raad om meer inzicht te hebben in het MIP
- Overzicht uitputting van de Reserve Crisismaatregelen

Resultaat en effecten Slotwijziging 2021

Bedragen x € 1.000	2021	Waarvan budgetoverhevelingen
Saldo begroting 2021 (incl. reservemutaties) Zomerrapportage (A)	-1.310	
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	318	-70
Programma 2 Openbare orde en veiligheid	134	-144
Programma 3 Sport, cultuur en onderwijs	416	-97
Programma 4 Sociaal Domein	1.707	-1.145
Programma 5 Kwaliteit openbare ruimte	-274	0
Programma 6 Lansingerland ontwikkelt	-35	-1.037
Programma 7 Grondzaken	-215	0
Programma 8 Algemene dekkingsmiddelen	3.501	-400
Overzicht Overhead	-69	-225
Totaal mutaties slotwijziging (B)	5.483	-3.118
Begroting 2021 na verwerking slotwijziging (C = A + B)	4.173	
Toevoeging aan reserves uit slotwijziging	-3.037*	
Onttrekking aan reserves uit slotwijziging	-17	
Begroting 2021 na verwerking slotwijziging en afwikkeling reserves	1.119	

* de toevoegingen aan reserves betreffen voornamelijk budgetoverhevelingen van 2021 naar 2022

- Na vaststelling Slotwijziging is resultaat € 1,1 miljoen positief

Grootste afwijkingen

- Sociaal Domein € 1,7 mln. voordelig
- Algemene Uitkering € 2,6 mln. voordelig (waaronder effect in 2021 uit Septembercirculaire 2021)
- OZB niet-woningen € 0,5 mln. nadelig
- Zowel de grootste als kleinere afwijkingen betreffen incidentele afwijkingen en gaan dus alleen over het jaar 2021
- De structurele componenten worden verwerkt in de 1^e Begrotingswijziging 2022 (met name Septembercirculaire 2021) of in de Zomerrapportage 2022
- Nadere toelichting op de grootste afwijkingen staat op de volgende sheets

Sociaal Domein

Voordeel van € 1,7 mln. als gevolg van diverse oorzaken, waaronder:

- € 500.000 op participatie, doordat de instroom in de uitkering en in de schuldhulpverlening lager uitkomt dan verwacht
- € 340.000 op participatie, doordat de financiële steunpakketten (o.a. TONK) nog niet volledig zijn ingezet
- € 134.000 op Wmo vrij toegankelijk, omdat zowel organisaties (die vaak ook met vrijwilligers werken) als inwoners terughoudend zijn met activiteiten
- ter dekking van het regionale tekort verwachten we een incidentele hogere bijdrage aan de GRJR van € 600.000

Van de € 1,7 mln. wordt € 1,1 mln. overgeheveld naar 2022 omdat het incidentele middelen van het Rijk betroffen die zijn bedoeld om de gevolgen van Corona op te vangen

Algemene Uitkering

De voordelige effecten van de Mei- en Septembercirculaire 2021 bedragen tezamen € 2,6 miljoen in 2021

Meicirculaire 2021:

- In de Zomerrapportage 2021 is € 1,3 mln. voorschot genomen op Jeugdhulp (in afwachting op Meicirculaire)
- Inclusief (incidentele) bedrag voor compensatie kosten jeugdhulp, hebben we met de Meicirculaire 2021 in totaal € 2,4 mln. ontvangen
- Het resterende deel van € 1,1 mln. Voor 2021 is verwerkt in de Slotwijziging

Septembercirculaire 2021:

- Effect Septembercirculaire 2021 resulteert in een voordeel van € 1,5 mln. in 2021

OZB niet-woningen (1)

Nadeel op de OZB niet-woningen van € 0,5 mln. in 2021:

- Bij opstellen Begroting 2021: bij heffingsgrondslag uitgegaan van de meest recente ramingen van het SVHW
- Deze raming is voor de OZB niet-woningen herijkt, gevolg: forse verlaging van de heffingsgrondslag
- Voor het gebruikersdeel van de OZB niet-woningen is uitgegaan van 15% leegstand
- De daadwerkelijke leegstand in 2021 blijkt hoger uit te vallen, waardoor een groter deel van de niet-woningen “ongebruikt” is

Resultaat: een lagere baat van € 311.000 in 2021 o.b.v. de heffingsgrondslag

OZB niet-woningen (2)

Daarnaast is het aantal bezwaarschriften in de eerste 3 kwartalen van 2021 fors gestegen t.o.v. 2020:

- Het aantal gehonoreerde bezwaarschriften ligt € 179.000 boven het aantal van 2020, wat in 2021 tot een incidenteel lagere baat leidt

Per saldo zijn de baten OZB niet-woningen dus € 0,5 mln. lager dan begroot

Budgetoverhevelingen

- Incidenteel toegekende budgetten die om een technische reden doorschuiven naar volgend jaar.
- De betreffende budgetten worden in 2021 afgeraamd en zijn daarom onderdeel van het voordelige saldo van de slotwijziging.
- Door middel van toevoegingen aan reserves worden de budgetoverhevelingen aan het saldo van de slotwijziging onttrokken en komen ze beschikbaar voor 2022.
- De totaal voorgestelde overhevelingen tellen op tot € 3,1 mln:

Programma (bedragen x € 1.000)	Budgetoverhevelingen	Toelichting
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	70	Toegankelijkheid stemlokalen
Programma 2 Openbare orde en veiligheid	144	Loon- en inhuurbudget van team Veilig naar team MO
Programma 3 Sport, cultuur en onderwijs	97	Budget Rijk t.b.v. lokale cultuur en de buurt- en dorpshuizen
Programma 4 Sociaal Domein	1.145	O.a. wet Inburgering, Veilig Thuis, TONK-regeling
Programma 5 Kwaliteit openbare ruimte	0	n.v.t.
Programma 6 Lansingerland ontwikkelt	1.037	O.a. invoering Omgevingswet en Mobiliteitsvisie
Programma 7 Grondzaken	0	n.v.t.
Programma 8 Algemene dekkingsmiddelen	400	Organisatie ontwikkelbudget
Overzicht Overhead	225	Archiveringsopdracht en aanbesteding E-HRM systeem
Totaal budgetoverhevelingen slotwijziging	3.118	

Reserve Crisismaatregelen

- Doel: directe risico's Coronacrisis opvangen. In 2020 € 5,0 mln. bestemd
- Gerealiseerde onttrekkingen in 2020: € 1.686.000
- Begrote onttrekkingen in 2021: € 1.768.000
- Gerealiseerde onttrekkingen in 2021 tot nu toe:

Mutaties in 2021 (bedragen x € 1.000)	Uitgaven	Inkomsten
ICT/kantoorruimte	510	
Extra personeel	309	
Compensatievergoedingen (WMO, Jeugd en catering)	273	
Compensatie voor huurderiving (sport)verenigingen	210	
Communicatiekosten (posters, woordvoering en advertenties)	167	
Extra toezicht beveiliging	69	
Afval	60	
Verkiezingen	50	
Aanpassingen werkomgeving en buitenruimte	12	
Schoonmaakkosten	9	
Te ontvangen subsidie		347
Totaal	1.669	347

- Verwacht restant reserve Crisismaatregelen eind 2021: € 1,8 mln
→ Bij jaarrekening 2021 besluit nemen: of reserve laten vrijvallen of continueren

Investerings / MIP (1)

- Slotwijziging 2021 bevat een overzicht van:
 - (1) de afwijkingen op de gevoteerde investeringen
 - (2) alle lopende investeringen ten opzichte van de bij Zomerrapportage 2021 vastgestelde MIP
 - (3) het verloop van de investeringen per beleidsveld
- Bijstellingen zijn technisch van aard
- Verhoging van eerder gevoteerde investeringskredieten zijn toegelicht
→ noodzakelijk om de geplande investeringen te kunnen blijven uitvoeren

Investerings / MIP (2)

- Per saldo bedraagt de verhoging (naast een aantal verlagingen) van de reeds gevoteerde investeringskredieten in totaal € 2,1 mln. over de jaren 2021-2025
- Onder meer verhoging kredieten voor onderwijshuisvesting (conform verhoging VNG-normbedragen en uitgangspunt in IHP):
 - 1) Wiekslag vervangende nieuwbouw € 0,8 mln.
 - 2) Oosthoek vervangende nieuwbouw € 0,7 mln.
 - 3) Wilderszijde (nieuwbouw school) € 2,4 mln.
- Verlaging krediet (koop) tijdelijke huisvesting onderwijs ivm besluit tot huur krediet komt te vervallen - € 1,4 mln. Huurkosten in exploitatie.
- Daarnaast Wilderszijde (gebiedsontwikkeling) verlaging voorbereidingskrediet met € 1,0 mln.

Bestuurlijk vervolgtraject

- Op woensdag 8 december a.s. Commissie Algemeen Bestuur
→ zowel 1^e Begrotingswijziging 2022 als Slotwijziging 2021
- Op donderdag 23 december a.s. Raadsbehandeling van beide stukken
→ daarmee afronding traject begrotingsvaststelling van het jaar 2021
- Inmiddels is traject van de Jaarstukken 2021 gestart
→ bij vaststelling Jaarrekening 2021 wordt de P&C-cyclus 2021 afgerond